

На основу члана 12. и 30. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" број: 101/04, 40/05) и 118/05 и члана 36. ("Статута општине Мркоњић Град", број: 6/05), Скупштина општине Мркоњић Град на 39. сједници одржаној 27.06.2008. године доноси:

СТРАТЕГИЈУ ПАРТНЕРСТВА СА ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ МРКОЊИЋ ГРАД

I УВОД

У циљу повећања степена реализације и квалитета одређених програма и ефикасније употребе расположивих ресурса израђен је процес партнерства који се налази пред вама, а чија би примјена могла у томе помоћи. Овај документ даје преглед конкретних аспеката партнерства, а базиран је на пројектима који су реализовани у складу са њим. Он представља јавни документ који претендује да постане битан инструмент локалне власти у стварању позитивног окружења у заједничком дјеловању локалних организација, грађана и локалне општинске власти.

Ова стратегија има задатак да успостави трајне, системски уређене, односе и стандарде у оним подручјима гдје грађани и организације цивилног друштва могу придонијети пружању општинских услуга.

Сврха Стратегије партнерства је сарадња локалне власти (општине) и грађана, која кроз заједнички рад, доводи до рјешавања идентификованих проблема. Сврха партнерства је побољшање партнерских односа између Административне службе и грађана кроз сарадњу на одређеним пројектима који су од интереса за обе партнерске групе.

Свака заједничка активност требала би да се заснива на:

- Укључени партнери дијеле заједнички циљ или визију (одређују приоритет);
- Укључени партнери доприносе цијелокупном спровођењу активности које за циљ имају ријешавање идентификованог проблема;
- Укључени партнери дијеле одговорност, ризик и резултате за спровођење активности;
- Докази до успостављање институционализованих механизма за покретање, спровођење и оцјењивање партнерства.

Дакле, партнерство је однос двију или више страна који имају једнака права, заједничке циљеве, остварују договор о подјели рада, ризика и резултата. У овој подјели локална власт углавном обезбјеђује финансијска средства, ангажује стручне кадрове, координира и контролише извођење радова те одлучује о правној регулативи. Други партнер у овом односу нуди нове креативне идеје, окупља и мобилише заинтересоване грађане и даје свој допринос финансијским средствима или волонтерским радом.

II ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ПАРТНЕРСТВО

У складу са Европском повељом о локалној самоуправи (ЕПЈСУ) и препорука које су потом услиједиле, законодавство у Босни и Хереговини обухвата главне принципе учешћа грађана кроз ентитеске законе о локалној самоуправи и кроз друга законска акта која регулишу надлежности локалне самоуправе.

Правни основ за развој партнерства је садржан у одредбама Закона о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Српске бр. 101/04, 42/05, 118/05) и статута општине Мркоњић Града (Сл. Гласник Општине Мркоњић Град бр. 5/05) гдје се грађанима или удружењу грађана даје могућност да покрену усвајање аката који су у надлежности локалне самоуправе, а законом је предвиђена могућност развоја партнерства између локалних власти и грађана регулисањем директног ућешћа грађана у локалној самоуправи.

Стратегија партнерства са грађанима почива на стратешким одредницама Програма капиталних инвестиција општине Мркоњић Града који се спроводи већ четврту годину, као и Стратегијом развоја општине Мркоњић Града за период 2007 – 2012 године.

У прилогу примјене основних принципа Закона о локалној самоуправи општине Мркоњић Град говори неколико подзаконских аката који су усвојени од стране Скупштине општине као и спроведене јавне расправе о низу одлука које су усвајане.

Усвојени акти су: Статут општине и Пословник о раду Скупштине општине, Одлука о кодексу понашања изабраних функционера и одборника. Јавне расправе су одржаване прије усвајања Одлуке о Стратегији развоја општине, Одлуке о усвајању буџета, Одлуке о усвајању кодекса понашања изабраних функционера и одборника, Одлуке о држању животиња на подручју општине, као и приликом реализације развојних Програма за предузетништво, МСП и пољопривреднике те реализацији Програма запошљавања и samozapoшљавања незапослених лица.

Исто тако Општина спроводи анкету четири пута годишње о раду Административне службе у којој се може видјети тренутно задовољство или незадовољство грађана радом општинских осдјељења и њених запослених радника. Једном годишње се спроводи анкета о раду Јавних предузећа и установа која се налазе на подручју општине.

III ПОТЕНЦИЈАЛНИ ПАРТНЕРИ

Облици партнерства

У локалној заједници, по правилу, постоје три облика партнерства:

- Јавни сектор – јавни сектор;
- Јавни сектор – приватни сектор;
- Јавни сектор – грађани.

Ова стратегија има задатак да опише и образложи партнерство између јавног сектора и грађана, односно општине као локалне заједнице и цивилног друштва тј. грађана организованих у мјесне заједнице, удружења, неформалне групе или грађана појединаца.

Потенцијални партнери из јавног сектора на локалном нивоу:

- Општинска извршна власт (одјељења и службе)
- Скупштина општине
- Општинске институције (Центар за социјални рад, Ватрогасна јединица, Школе и обданишта, Комунално предузеће, Спортски центар, итд...)

Грађани и групе грађана као партнери на локалном нивоу:

- Мјесне заједнице
- Невладине организације
- Удружења грађана
- Грађани појединци
- Неформалне групе грађана

IV ОБЛАСТИ ОПШТИНСКОГ ДЈЕЛОВАЊА ГДЈЕ ЈЕ ОСТВАРИВО ПАРТНЕРСТВО

Могуће области општинског дјеловања у којима је оствариво партнерство су:

- Административне процедуре
- Комуналне дјелатности
- Инфраструктура
- Објава информација и консултације
- Економски развој
- Демократизација
- Спровођење социјалне политике
- Животна средина

Административне процедуре: У овом случају партнерство би се састојало од редовног испитивања или добијања повратне информације о задовољству грађана општинским административним процедурама. Испитивање задовољства грађана би требало рдити једном годишње. Локалне власти би требале ојачати своје капацитете с циљем прилагођавања мишљењима и сугестијама грађана.

Комуналне дјелатности: У овој категорији партнерство би значило успостављање стандарда у пружању услуга на реаговање грађана за побољшањем услуга попут одвоза смећа, уличне расвјете и сл.

Инфраструктура: Партнерство у изградњи инфраструктуре је најпознати облик партнерства у изградњи путева, система водоснабдјевања и сличних пројеката кроз заједничко финансирање и заједнички рад.

Објава информација и консултације: Овдје би се партнерство огледало побољшањем квалитета информација које се преносе грађанима, те побољшање механизма за информисање и консултације са грађанима.

Економски развој: Економски развој обично захтјева правилну промоцију, нарочито кад су у питању привлачење инвестиција, развоја туризма и слично. Промоција се може провести у партнерству локалних власти и локалних невладиних организација. Додатне активности могу укључити, нпр. партнерство локалног пословног удружења и локалне власти у пројектима дообуке и преквалификације радника.

Демократизација: Било која активност која поспјешује учешће грађана, транспарентност и одговорност локалних власти је отворена за партнерство у овој области.

Спровођење социјалне политике: Партнерство у овој области подразумјева укључивање грађана у пружању услуга социјално угроженим категоријама – помоћ старим и изнемоглим особама, дјечи, повратницима, итд.

Животна средина: Партнерство се може спровести кроз разне активности, као што су: едукација о заштити животне средине, разне акције у области екологије и сл.

Критеријуми за избор партнера када су у питању грађани, невладине организације и удружење грађана;

- Углед у локалној средини
- Ауторитет
- Доказан капацитет за допринос
- Потврђена поузданост и посвећеност
- Други критеријуми који су дефинисани појединим општинским одлукама

Партнерско међудјеловање на локалном нивоу – допринос и резултат:

Допринос представља оно што партнери који међусобно дјелују уграде у активности која има облике партнерства. С друге стране, резултати представљају оно што добијају партнери укључени у дату активност, а могу се посматрати и као почетни потицај за успостављање партнерства.

<i>Допринос партнерству – Организације грађанског друштва</i>	<i>Резултати партнерства – Организације Грађанског друштва</i>
<ul style="list-style-type: none">• Волонтеризам;• Стручност, знање и искуство;• Финансијски и други ресурси;• Добри контакти и искуство у раду са заједницом;• Идеје;• Легитимност.	<ul style="list-style-type: none">• Повећан кредибилитет;• Повећана "видљивост";• Повећана подршка заједнице;• Побољшан капацитет, знање и људски ресурси/потенцијали;• Легитимност;• Остварени циљеви.
<i>Допринос партнерству – Локалне власти</i>	<i>Резултати партнерства – Локалне власти</i>
<ul style="list-style-type: none">• Финансије и други ресурси (логистички и оперативни);• Техничка подршка;• Легалитет;• Политичка подршка;• Искуства на терену и контакти унутра институционалног оквира;	<ul style="list-style-type: none">• Повећан кредибилитет кроз побољшану јавност рада и одговорности;• Развијени нови капацитети и уведене нове оперативне процедуре;• Повећана ефикасност и ефективност;• Остварени циљеви.

Корист за заједницу

- Побољшано пружање услуга;
- Створена додатна вриједност;
- Побољшан квалитет живота;
- Побољшани кохезија и капацитети заједнице.

Главни подстицаји за партнерство

Укључење у процес доношења одлука (Да се чује глас): укључујући грађане у процес доношења одлука на општинском нивоу, они добијају шансу да изнесу своја размишљања и утврде приоритете у вези са процесом успостављања стандарда у пружању услуга и спровођењу општинских задатака и одговорности. Од суштинског је значаја да се промовише укључивање грађана у току идентификације проблема, с циљем да се осигура њихова посвећеност доношењу одлука у будућим пројектима у општини.

Подјела одговорности: На тај начин локалне власти дијеле одговорност за општински развој и планирање са својим грађанима. То повећава могућност задовољства грађана политиком локалне управе, пошто она одржава потребе грађана и на тај начин чини да и грађани сnose дио одговорности за активности које се одигравају на локалном нивоу. Ова специфичност чини разлику између принципа партнерства и концепта учешћа грађана, тако што укључивање грађана диже на ниво одговорности грађана.

Легитимност: Под овим се подразумјева да локална управа кроз партнерство може да повећа своју легитимност, пошто укључивање грађана у процес доношења одлука на локалном нивоу повећава демократска овлаштења дата од стране грађана за специфичне пројекте, као и овлаштења локалној управи уопште.

Траспарентност: Осим тога, принцип партнерства може да повећа транспарентност у раду локалних власти. Пошто су грађани укључени у процес доношења одлука и процес спровођења пројеката, општина показује отвореност која грађанима може дати бољи увид у рад и функционисање њених представника.

Власништво: Ови процеси повећаног демократског учешћа грађана на локалном нивоу могу да помогну у промовисању осјећања власништва међу грађанима, тј. осјећај одговорности за активности у општини и активно учешће у тим активностима.

Обостране предности (Додатна стручност / Уштеда трошкова / Подршка специфичним групама): За локалну управу, укључење грађана према њиховим специфичним способностима може бити од помоћи. Грађани са стручним или посебним способностима могу помоћи у планирању и спровођењу пројекта. На тај начин општина може да уштеди средства која би иначе била потрошена. С друге стране, пружа се подршка стручности грађана, а грађани као појединци или путем удружења грађанског друштва охрабрује се у свом раду.

Задовољство / Промовисање / Позитивна слика: Отворена сарадња између локалних власти и грађана може да доведе до повећања задовољства грађана оним што је урађено у општини. Кроз оцјену пројекта грађани добијају прилику да поново искажу своје мишљење и дају коментар на спровођење пројекта. Поред тога, локална управа ово може да искористи да у јавности промовише позитивну слику о свом раду.

Додатна вриједност / Повјерење: Сви ови видови партнерства могу додатно да допринесу међусобном разумјевању и циљевима у општинским пословима, као и осјећају остварувања циљева заједничким снагама. Ово може допринијети и повећању повјерења у локалне власти и локалне структуре уопште.

V ПРОЦЕС ПАРТНЕРСТВА КРОЗ ПРОЈЕКТНИ ЦИКЛУС СА МЕХАНИЗМИМА

Процес партнерства је заснован на четири фазе пројектног циклуса које подразумјевају слиједеће кораке:

1. Идентификација проблема,
2. Израда акционог плана,
3. Спровођење акционог плана,
4. Надгледање и оцјењивање спроведеног акционог плана.

1. Идентификација проблема

Ово је први корак који се састоји у индентификацији проблема који се треба ријешити кроз партнерство. Проблем се може заједнички идентификовати на више начина, као на примјер:

- Консултацијама и редовним састанцима локалних власти у мјесним заједницама, на јавним расправама о буџету општине, као и на другим јавним расправама.
- Иницијатива једне стране по питању одређених проблема, а друга страна се сложи (нпр. грађани једне мјесне заједнице шаљу писмо начелнику општине у којем износе овај проблем, а затим се начелник сложи са изложеним без стављања тог проблема у званично разматрање).
- Истраживање јавног мњења које спроводе локалне власти.

Без обзира на то која процедура се примјењује за заједничку идентификацију проблема, партнерство се у овој фази огледа кроз слиједеће.

- Утврђивање заједничке визије (потреба са се ријешити идентификовани проблем),
- Све стране дијеле одређени дио одговорности за одабир једног проблема као приоритетног над осталим проблемима,
- Могуће консултације и компромиси које би требало остварити прије доношења коначне одлуке.

▪ Могући механизми за заједничку идентификацију проблема.
Јавни скупови (зборови грађана, јавне расправе, неформални сусрети с грађанима), Мјесне заједнице, грађанске иницијативе, координацијски састанци са грађанима, Савјетодавни одбор младих општине.

2. Заједничка израда акционог плана

Овај корак се односи на израду акционог плана који има за циљ рјешавање заједнички идентификованог проблема путем судјеловања свих партнера и њиховог доприноса. Заједничке радне групе или комисије представљају основни механизам за остваривање партнерства у овој фази. Ниво доприноса сваког партнера зависи од природе проблема и потребног нивоа стручности за његово рјешавање – једнак допринос није услов.

- Могући механизам за заједничку израду акционог плана. Мјешовите радне групе по појединим темама (након идентификације проблема), координацијски састанци са заинтересованим групама.

3. Спровођење акционог плана

Спровођење акционог плана подразумјева учешће свих партнера, али као у предходном кораку није потребан једнак допринос свих партнера, јер допринос зависи од природе проблема. У спровођење се такође могу укључити сарадници који могу да дају додатни допринос у свим могућим видовима.

Партнери су одговорни за реализацију активности са заједнички договореним акционим планом и одговорни су за резултате

- Могући механизам за заједничко спровођење акционог плана. Учешће грађанских група, финансирање и провођење (кориштење стручних и физичких капацитета, учествовање у разним одборима и тијелима за провођење те кориштење других ресурса).

4. Надгледање и вредновање спровођења акционог плана

Овај корак подразумјева механизме којима ће се заједнички надгледати спровођење акционог плана путем:

- Заједничке радне групе која ће надгледати и оцјењивати проведене активности,
- Истраживање јавног мјења,
- Извјештавања.

Овај корак би био од суштинског значаја за све друге партнерске активности, пошто би побољшао одрживост праксе партнерства и повећао међусобно повјерење. Ова активност појачава заједничку одговорност свих страна укључених у партнерство и даље промовише транспарентност у локалној заједници.

- Могући механизми за заједничку евалуацију партнерске активности. Учешће преставника грађанских група у раду тијела за одбор и евалуацију, заједничко сачињавање евалуацијског извјештаја.

Процедура за пријављивање и селекцију

Општина ће уз стручну помоћ радне Групе за партнерство и уз консултацију грађанских група, израдити образац за иницирање партнерски пракси од стране грађанских група. Образац ће се налазити у шалтер сали Мркоњић Град као и у просторијама Мјесних заједница и свих удружења грађана, те ће се прикупљени образци са иницијативама квартално разматрати од стране општинске администрације и мјешовите групе за спровођење.

Буџет и финансије

Грађанско друштво ће имати утицај на предвиђање новчаних средстава за партнерске активности путем редовних консултација при креирању и усвајању Буџета општине. За провођење партнерских активности финансирање ће се вршити из редовних буџетских ставки, у зависности од области у којој се партнерство проводи.

Тјело задужено за партнерство

Задатци и одговорности тијела задуженог за партнерство:

- Радна група за партнерство је формирана са циљем постављања смијерница за побољшање постојећих и увођења нових пракси партнерства са грађанима, те израде стратегије партнерства као стратешког документа општине у овој области;
- Радна група ће се састајати и разматрати понуђене праксе Партнерства, прослијеђивати их даље према релевантним општинским службама и дјеловати консултативно у даљем току процеса;
- Група је стално тијело у којој се одлуке доносе већином гласова присутних чланова;
- Партнери у раду Групе за Партнерство су: Начелник општине, општинске административне службе, Скупштина општине, Мјесне заједнице, Удружења грађана, Удружења привредника, медији и други, а Радна група за израду Стратегије партнерства је именована Рјешењем Начелника општине.

VI МОНИТОРИНГ

Мониторинг подразумјева вршење редовних провјера спровођења стратегије, напредовање и спровођење пројеката и активности дефинисаних у приоритетима стратегије, праћење резултата и предлагање корекција.

Мониторинг над спровођењем ове стратегије ће вршити Начелник општине са својим службама, одборници Скупштине општине (информација за Скупштину општине једном годишње), као и радна група формирана од представника општине и грађана по принципима партнерства.

Број: 02-022-85/08
Датум: 27.06.2008.године

ПРЕСЈЕДНИК СО
Дивна Аничич